

Autor: Anna Kolenatá

Název bakalářské práce: Biblické a archeologické doklady přítomnosti Chetitů v Kenaánu

Vedoucí práce: ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.

Oponent: doc. Mgr. Jiří Beneš, Th.D.

Výše uvedená bakalářská práce splňuje požadavky požadované na dosažení uvedeného akademického stupně, je nabitá značným množstvím metodologických postupů a pozoruhodným přehledem vybraného archeologického materiálu. Autorka pracuje převážně s anglickou sekundární literaturou, a to poměrně uvážlivě a precizně.

První vytyčený cíl – rámcově seznámit s materiální chetitskou kulturou Kolenatá na úrovni bakalářské práce splnila.

Dovolují si k tomu zdůraznit další otázky a cíle, které autorka sama klade.

1. Existoval přímý vliv Chetitů na oblast Kenaánu?
2. Zasazení práce do současného stavu bádání.
3. Posouzení v kontextu biblické archeologie a biblistiky.

Anna Kolenatá si pro naplnění tématu své práce „biblické a archeologické základy“ volí metodologický postup, který přejímá od chetitoložky B. J. Collins, jež ve svých publikacích propojuje archeologickou i textovou analýzu. Autorka bakalářské práce seznamuje čtenáře s důležitým fenoménem, jímž je tak zvaná **postprocesuální archeologie**. Využívá zde teze archeoložky Ann Killbrew, která se kromě jiných témat zabývá biblickou etnicitou. Kolenatá zmiňuje i metody, aplikované při studiu etnicity, což hraje důležitou roli právě při představování etnik v Kenaánu.

Autorka bakalářské práce správně usuzuje, že pojem Kenaán neznamenal nebo nevyjadřoval vždy stejnou entitu (s. 14).

V kapitole „*Chetitě v biblických pramenech*“ se autorka zabývá etymologií výrazu Chetitě, jejich výskytem v biblickém textu a načrtává hypotézy o jejich domnělém vnímání ze strany biblických pisatelů. Snaží se pátrat po tom, o jakých Chetitech je v Tanachu řeč.

Velice doceňuji autorčin přehled a výběr archeologických nálezů, jejichž vyhodnocení se pojí s problematikou výskytu Chetitů v Kenaánu (s. 33-43). V tom spočívá nesporný přínos posuzované bakalářské práce.

Kriticky:

Čtenář se v přehledu metodologií občas ztrácí a nemusí pochopit autorčiny (z jejího pohledu během konzultací vysvětlené) logické návaznosti. Stylistická stránka práce tak zastiňuje kvalitní stránku výzkumnou.

Druhý cíl, kterým je analýza biblických zmínek o synech Chéta autorka značně upozadila a místo vlastního zkoumání vybraných biblických textů většinou vycházela ze specifické, byť velice hodnotné sekundární literatury.

Autorka více nezmiňuje výsledky archeologické práce českých biblických archeologů, například Filipa Čapka a Davida Rafaela Moulise.

Při rekonstrukci otázky přítomnosti historických Chetitů v Kenaánu a zkoumání úlohy biblického textu při referencích o tomto etniku uvádí A. Kolenatá velkou škálu hypotetických konstrukcí rozličných badatelů. Díky její snaze seznámit se vším a automatické přejímání terminologií ostatních badatelů se místy ztrácí hlavní linie jejího vlastního výkladu.

Ovšem, je třeba zároveň připustit, že vlastní závěry s jasným zdůvodněním tezí nejsou pro bakalářskou práci nutné.

U vybraných biblických pasáží autorka přejímá historické a sociologické teze, a to bez zmínky recentních biblických komentářů. Zvolené biblické texty autorka nevystavila zřejmě z důvodu nedostatku času, ale také možná kvůli menší současné znalosti metod biblistiky, biblicko-teologické kritice. Pokud bude studentka i v následující odborné činnosti reflektovat biblické texty, doporučuji jí během dalšího studia seznamovat s předkládaným biblickým textem i s pomocí metod z oblasti biblické teologie.

Dovolují si Anně Kolenaté položit následující otázky:

1. Ptám se s ohledem na biblický kontext. Jak rozumíte výkladové teorii pojmu „Chetejci“ jako literárnímu prototypu „druhého“ či „jiného“?

2. Vysvětlíte členům komise co to je postprocesuální archeologie a v čem může obohatit biblické zkoumání?

3. Jak chápete slovní spojení izraelská etnická identita?

Závěr:

Bakalářská práce Anny Kolenaté vychází z velkého množství sekundární literatury, což je u prací na úrovni tohoto gradu vzácné. Obrazová příloha, kterou autorka plasticky doplnila svoje důkladné archeologické sondy, je velmi přínosná. Pouze část věnovaná biblickým textům nevychází z literatury, stěžejní pro biblický výzkum. Autorka nevyužívá ani biblické slovníky, encyklopedie či relevantní literaturu z oblasti biblistiky.

Při zvážení kladů i záporů předkládané bakalářské práce musím jako vedoucí práce docenit autorčin osobní zájem o praktické seznamování s archeologickou činností v Levantě (Kenaánu) i její potenciál pro další odbornou činnost.

Na základě výše uvedeného si studentce Anně Kolenaté dovoluji navrhnout hodnocení **velmi dobře (2)**.

V Praze,

ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.

27. srpna 2023

